

บางเหล่า ยังมีศัพท์ใช้เฉพาะแต่ในการสนทนาคำ ๑ ว่า อาตมารถ เป็นศัพท์ซึ่งมาแต่ภาษาสันสกฤต ในภาษาสันสกฤตแปลว่า ประโยชน์ส่วนตัว แต่พราหมณ์เหล่าที่เวลานั้นมาใช้ ในภาษาทมิฬก็หมายความว่า อย่างตัว ๆ นำเทียบกับความประโยคไทยว่า กองอาตมารถ หมายถึง จารบุรุษซึ่งไปสอดแนมเรื่องราวอย่างตัว ๆ แต่คำว่า อาตมารถ ไม่ได้ขึ้นสู่คึกชันนาร์ภาษาทมิฬ เป็นอันว่าท่านทั้งหลายจะเชื่อถือหรือไม่ก็แล้วแต่ใจสมัคร.

คำวินิจฉัยที่ ๒

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ โปรดให้พระอุสูมน อธิการวัดคอนสตันติнопอลโดยประทานต้นฉบับพระมาเรื่องคำให้การขุนหลวงหาวัดที่มีอยู่ในหอพระสมุดวชิรญาณไปให้ค้น พระอุสูมนได้พยายามค้นนักหนาแต่ไม่พบคำ ๆ นี้ในหนังสือนั้นเลย และทั้งกล่าวว่คำ อาตมารถ นี้ไม่เคยได้ยินมาแต่ก่อน แต่สันนิษฐานว่าน่าจะเป็น ๒ คำ ผสมกัน คือ อา แปลว่า มาก. ภา แปลว่า แข็งแรง. รวมความว่า แข็งแรงมาก. สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพตรัสว่า เข่าที่ ให้น่าเสียดที่ประชุม.